

Õiguskantsler

Jüri Konrad
Jõhvi Vallavalitsus
johvi@johvi.ee

Teie 06.01.2021 nr 11-2/6213-1

Meie 10.03.2021 nr 7-5/202177/2101598

Transport kodu ja kooli vahel

Lugupeetud Jüri Konrad

Õiguskantsleri poole pöördus Jõhvi valla elanik [] murega, et kuna vald otsustas ootamatult uue aasta algusest muuta koolibussi marsruuti, hilineb tema [] nüüd [] kooli [].

Põhjendasite koolibussi marsruudi muutmist lapsevanemate rahulolematusega. Vanemad kurtsid, et buss on lapsi täis, sest koolibussiga hakkasid sõitma ka paljud [] elavad ning Jõhvis õppivad õpilased. Need põhjendused on arusaadavad. Teisalt on selge, et liinibussi marsruudi muudatus ei võimalda vähemalt ühel lapsel enam õigel ajal kooli jõuda. Selgitasite õiguskantsleri nõunikule, et Kohtla-Järve [] koolides omandab põhiharidust 66 Jõhvi valla last, neist 26 last õpib []. Samuti tullakse Kohtla-Järvelt Jõhvi valla koolidesse. Seega võib olla ka teisi õpilasi, keda koolibussi marsruudi muudatus võis puudutada.

Kohaliku omavalitsuse ülesanne on muu hulgas korraldada ühistransporti nii, et see vastaks inimeste liikumisvajadustele, ning vähendada sotsiaalseid kulutusi transpordile ([ühistranspordiseaduse § 10 lg 1 punktid 1 ja 3](#)). ÜRO Lapse Õiguste Komitee [üldkommentaari nr 5](#) punktide 45–47 kohaselt tuleb lapse parimate huvide esikohale seadmise põhimõttest lähtuvalt teha mõjuanalüüs laste elu puudutavate õigusaktide eelnõude, otsuste ja poliitika kohta, aga ka eelarvete koostamisel. Mõjuanalüüsist peaks selguma, kuidas kavandatav otsus või muudatus mõjutab laste õigusi ja olukorda. Ka praegusel juhul oleks eelnev mõjuanalüüs aidanud muudatusega kaasnevad probleemid tuvastada ja kõrvaldada (vt ka [Euroopa lasteombudsmanide võrgustiku \(ENOC\) soovitusi](#) mõjuanalüüsi kohta).

Seega, kui vald nägi, et bussiliini muutmine õppeaasta keskel on mõistlik, oleks vald pidanud arvestama ka võimalusega, et see võib teha mõne lapse koolijõudmise keeruliseks. Sellist ohtu oleks saanud minimeerida, kui enne muudatuse tegemist oleks nii Jõhvi valla kui ka Kohtla-Järve koolide kaudu tehtud küsitlus ja analüüsid eelnevalt otsuse mõju. Vald ju teadis, et koolibussi marsruudi muutmise puudutab nii Jõhvis elavaid ja Kohtla-Järvel õppivaid kui ka Kohtla-Järvel elavaid ja Jõhvi koolis õppivaid õpilasi. Teadaolevalt vallavalitsus sellist küsitlust ei korraldanud ja analüüsi ei teinud.

Tõsi, Jõhvi Vallavalitsus ei pea toetama Jõhvi laste õppimist Kohtla-Järvel ning [] võiks käia Jõhvi koolis. [] on [] kooli valides mh tuginenud toimivale bussühendusele. See aga ei tähenda, et Jõhvi vald peaks sellise bussühenduse tagamisel igal juhul lähtuma vanema või lapse

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

koolivalikust. Samas on selge, et keset õppeaastat kooli vahetada ei ole antud juhul kuidagi lapse huvides.

Mõistagi ei ole bussiliine kavandades võimalik arvestada ka kõigi bussiga sõita soovijate huvidega. Ka saab nõustuda koolibussi marsruudi muudatusest tingitud mõistlike ebamugavustega, kui lapsel on võimalik seejuures jõuda kooli õigeks ajaks. Seni ei ole vald [] suutnud aga pakkuda toimivat lahendust. Küsimus ei ole niivõrd selles, et koolibuss peaks sõitma sama marsruuti mööda, nagu see sõitis õppeaasta esimesel poolel, vaid tähtis on see, et avaldaja [] jõuaks mõistliku aja ja vaevaga õigeks ajaks kooli.

Leian, et Jõhvi vallal oli võimalik arvestada lapse huvidega nii, et lapsel oleks võimalik jätkata koolis käimist ilma hilinemiseta. Selline pidev hilinemine võib mõjutada lapse vaimset tervist ja tema õppeedukust, kuid võib segada ka õpetajat ja kaasõpilasi. Õiguskantsleri nõuniku päring Ida-Viru Ühistranspordikeskusesse näitas, et kiireid lahendusi oli võimalik leida. Ida-Viru Ühistranspordikeskus muudab alates 15. märtsist maakonnaliini marsruuti nii, et see sobib ka []. Ida-Viru Ühistranspordikeskus korraldab reisijate vedu kuni 31. jaanuarini 2022, misjärel võtab vald reisijateveo korraldamise üle.

Palun edaspidi transpordikorralduses muudatusi tehes silmas pidada mõlemas omavalitsuses õppivate laste huve ja teatada kavandatavatest muudatustest aegsasti kõigile koolidele, mille õpilasi selline muudatus võib puudutada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia (avaldaja andmeteta): Kohtla-Järve Linnavalitsus